

45-jarig jubileumdiner Oude Gelderse Kerken, Lochem 29.11.19

Binnenkort, om precies te zijn op 10 december, is er in debatcentrum LUX, aan het Mariënborg in Nijmegen, een 'redetwist', zoals ze het noemen. Het debat is tussen een religiewetenschapper en een theoloog, beiden van de Radbouduniversiteit.

Wat is de casus waar ze over in gesprek gaan? Een zekere Hanneke, toevallig ook de naam van mijn dochter, is niet gelovig, heeft niets met Kerst en, u snapt het al, ze heeft ook niets met die opgelegde gezelligheid. En toch is ze verplicht vrij. Ze heeft veel liever vrij op een ander moment, bijvoorbeeld de Dag van de Arbeid en tijdens Midzomernacht.

Zo'n Dag van de Arbeid doet me dan denken aan die rode radiohaan die 's morgens altijd het begin van de VARA programma's aankondigde. Overigens als kind mocht ik van mijn opa niet naar de VARA luisteren. En mijn vader had bij UNOX in Oss een collega die voor de PvdA in de Tweede Kamer zat. Hij schaamde zich er een beetje voor, dat hij die man goed kende. Later is door een buurjongen van ons, een halve straatlengte verderop, ook nog de SP opgericht. De tijden veranderen.

Die kraaiende haan doet me natuurlijk ook denken aan de bekende torenhaan, aanwezig op zo goed als alle kerken. Deze torenhaan was in gestileerde vorm vele jaren het symbool van onze stichting en kwam prominent in zwart voor op ons briefpapier [tonen]. Van 1975 tot 2002 was de haan ons logo.

Toen is een nieuwe huisstijl geïntroduceerd, waarbij een gele kleur en een schuin kerkraam de symbolen werden. Met de volgende betekenis: het gotische kerkraam refereert aan historische bouwwerken. Door de schuine stand van het raam en de lichte kleur geel, geeft het logo ook een doorkijk naar de toekomst. De twee typerende kleuren van de huisstijl de dominerende kleur geel en het blauw in de belettering zijn de kleuren van het wapen van Gelderland.

We hadden toen kort een Nieuwsbrief [tonen] als opvolger van de ringband [tonen] en het Bulletin. De voortzetting van de Nieuwsbrief werd logischerwijs, in aansluiting op het nieuwe logo het inmiddels in full colour uitgegeven kwartaalblad Venster. De tijden veranderen.

Bij het tienjarig bestaan van de nog kleine stichting in 1985, was er de Aktie Leur, waarbij alle donateurs een kleurenreproductie van deze kerk kregen als blijk van dank voor de gegeven steun voor de restauraties van Batenburg en Winterswijk. Gevraagd wordt dan wel een extra bijdrage voor Leur. Onderaan de kaart staat, ik weet niet of dat bewust was: 'Stel ons niet teleur!'

Overigens: vieren we ons 45-jarig feestje een jaar te vroeg? Nou goed, een feestje is nooit weg. Het 25-jarig jubileum is in 2000 groots gevierd, met een bijeenkomst in Muis Sacrum met diverse sprekers en de aanbidding van een jubileumboek. Toen al is door de sprekers uitgebreid ingegaan op hergebruik en herbestemming van kerken. Bij herlezing van hun verhalen, gepubliceerd in ons toenmalige Bulletin van de herfst 2000, valt me op hoe actueel ze nog steeds zijn. Ik wil met name het verhaal van de directeur Federatie Welstand ter lezing aanbevelen. Het heeft als titel 'Van erfgoed en vastgoed' en ik citeer hier zijn veelzeggende laatste zinnen: 'Maar een kerk is per definitie erfgoed en nooit zomaar vastgoed. En zij moet dan ook als zodanig behandeld worden.' In de lawine van kerksluitingen en het daardoor op de markt komen van vele kerkgebouwen zullen wij als monumentenstichting een eigen koers moeten varen, die er toe leidt dat de parels van de Gelderse kerken zoveel mogelijk als zodanig behouden blijven.

De tijden veranderen. Kerstmis wordt een dag van de arbeid. Zwarte Piet verdwijnt. Dat Black Friday, vandaag dus, als zwarte dag wel mag, is me een raadsel. Wat wel overeind blijft is de leus op het haast antieke affiche van onze stichting: 'Steun onze oude Gelderse kerken'. Er is nog werk aan de winkel!

Als klein cadeautje een bundel van onze Wageningse stadsdichter, met een mooi gedicht over de in restauratie zijnde Grote Kerk.